

VII Beynəlxalq Musiqi Festivalı Üzeyir Hacıbəyli – 130

Sentyabrda, konsert-tamaşa-sərgi mövsümünə start verilir-verilməz, Azərbaycanın musiqi ictimaiyyəti və əsl musiqisevərləri Üzeyir Hacıbəyli ismi ilə süslü, tanış və sevimli melodiyalar dolu, yeni əsərlərlə, musiqi kollektivləri və ifaçılarla tanışlıqla zəngin bir dekada ilə qarşılaşır. Təşkilatçıların, ifaçıların, tədqiqatçıların, tədbirlərin keçirildiyi məkanlarda çalışan insanlar, bu tədbiri işıqlandıran geniş KİV ordusu, əsl musiqi xiridarları əsl musiqi dinləmə fərəhini yenidən doya-doya yaşaya bilərlər.

Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş VII Beynəlxalq Musiqi Festivalı istilərin vidalaşmağa tələsmədiyi ənənəvi sentyabr hadisəsidir. Bu dəfə böyük bastakarın və onun silahdaşı baba Müslüm Maqomayevin doğum günündə – sentyabrın 18-də başlayan VII festivalın həm proqramı, həm əhatə dairəsi əvvəlliklərdən geniş idi. Bəri başdan xatırladaq ki, mərhum maestro Niyazi Hacıbəyli-Tağızadənin təşəbbüsü ilə hələ uzun illər öncədən sentyabrın 18-i qeyri-rəsmi musiqi günü kimi qeyd olunurdu. Həmin gün səhər

Ü - ürəyimizin tellərini titrədən
Z - zövqümüzü cilalayan
E - elin ruhunu yaşadan
Y - yaratmağa sövq edən
İ - ilahinin bəxşişi
R - ruhumuzu qidalandıran
musiqi bayramı!

Azərbaycan musiqi ictimaiyyətinin nümayəndələri mütləq Üzeyir bəyin Fəxri Xiyabandakı məzarını ziyarət edir, sonra onun adını daşıyan konservatoriyanın (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) qarşısında, Üzeyir bəyin abidəsinin önündə Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri konsert proqramı ilə çıxış edir, axşam isə Akademik Opera və Balet Teatrı növbəti teatr mövsümünü Üzeyir bəyin möhtəşəm əsərlərindən biri ilə açır. Bu anəmə Niyazinin sağlığında da var idi, ondan sonra da yaşadı. Qədribilən xalq Üzeyir bəyin ruhuna ehtiramını ən ağır, qanlı-qadali günlərində də əksiltmədi, günbəgün firavanlığa yaxınlaşdığı çağlarda da! Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından az sonra ulu öndər 18 sentyabr gününü "Milli Musiqi Günü" kimi çağdaş tariximizdə abədiyyən möhkəmlətdi.

Budur! Bir daha onun adını və ideyalarını yaşadan Azərbaycanı, bu zəngin ölkənin maddi-mədəni irsini tanıtmmaq və sevdirmək missiyasını layiqincə yerinə yetirən Heydər Əliyev Fondunun, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin birgə layihəsi olan bu beynəlxalq festival artıq yeddinci dəfədir ki, eyni gündə və eyni böyük akademik musiqiyə qucaq açdı.

“ Festivalın ilk gününə planlaşdırılan tədbirlər uzun illərin ənənəsinin davamı idi. Təşkilatçılar, festivalın qonaqları, musiqi ictimaiyyətinin nümayəndələri “Fəxri Xiyabanda” Üzeyir bəyin, habelə digər görkəmli mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin məzarlarını ziyarət etdilər, Bakı Musiqi Akademiyasının qarşısında Üzeyir Musiqi Gününə həsr olunmuş tədbir keçirildi. Üzeyir bəyin ev-muzeyi də qonaq qarşılamağı növbəti günlərə saxlamadı.

Yubiley gecəsini giriş sözü ilə mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Ədalət Vəliyevin Üzeyir bəyin Azərbaycan mədəniyyət tarixindəki yeri barədə çıxışından sonra söz musiqiyə verildi. Azərbaycanın ən böyük akademik musiqi kollektivləri - Xalq artisti Rəuf Abdullayevin idarəsi ilə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri, Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası, Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının balet truppası və solistlərinin, Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblının, Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı kollektivinin iştirak etdiyi yubiley gecəsi mübaliğəsiz Üzeyir bəyin adına layiq idi. Yubiley gecəsində Üzeyir bəyin ayrı-ayrı əsərləri, dillər əzbəri olan "Koroğlu" operası, "Arşın mal alan" və "O olmasın, bu olsun" komediyalarından parçalarla yanaşı, həm də onun satirik publisistikasından seçilmiş səhnəciklər göstərildi. Bu yubiley gecəsi istər proqramına, istərsə də ifaçıların çıxışlarına görə Azərbaycan musiqisinin tantənəsi sayıla bilərdi.

Həmin gün son illər yaranmış bir mərasim də yerinə yetirildi. Hər kəs Milli İncəsənət Muzeyinin başına sığmış güllələnmiş abidələri - Azərbaycanın Şuşadan pərvazlanmış üç dahi şəxsiyyətinin - Xurşidbanu Natavanın, Üzeyir bəyin və Bülbülün doğma yurtdan didərgin heykəllərini də ziyarət etdi.

İlk günün əsas tədbiri - Beynəlxalq Musiqi Festivalının açılışı və Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş tantənəli yubiley gecəsi axşam, Heydər Əliyev Sarayında baş tutdu.

P.S. Əgər həmin gün saraya toplaşan qonaqlardan kimsə Azərbaycan insanının Üzeyir bəyə bəslədiyi sevginin bu qədər böyük olduğunun səbəbini bilmək istəyirdisə, yaqın ki, onun gümanları öz təsdiqini tapdı. Milli simfonik musiqisinin təməlini qoyan, möhtəşəm əsərlər yaradan, xalqın ruhunu tutan dramaturji materialın, bir əsrdən sonra da aktuallığını itirməmiş publisistika müəllifi, üstəlik, mədəniyyət təşkilatçısı kimi böyük işlərə imza atmış Üzeyir Hacıbəyli kimi DÜHA sahibinə sevgi və sayğı bəsləmək təkcə ürək işi, qəlb məsələsindən daha çox vətəndaşlıq borcudur!..

Heydər Əliyev Sarayı.
Festivalın açılış mərasimi

EMMA - MUSİQİ ARENASI ƏDALƏT ARENASINA ÇEVRİLSİN!

Festivalların hər bir ölkənin mədəni həyatında və iştirakçıların yaradıcılığında bəlkə də ən önəmli cəhəti yeni iş birliklərinin yaranması, mədəni inteqrasiyadır. Ölkəmiz coğrafi və tarixi məkan kimi mövqeyinə görə bütün dövrlərdə bu və ya digər dərəcədə Şərqlə Qərbin çulğalaşmasında əhəmiyyətli tohələri olan məmləkət kimi tanınır.

VII Beynəlxalq Musiqi Festivalında "EMMA Avropa və Aralıq Dənizi Musiqi Akademiyasının təqdimatı" bu baxımdan çox maraqlı və gərəklı bir layihə idi. Həmin konserti birbaşa izləməmiş oxucularımıza bu barədə kiçik bir bilgi...

Sülh üçün EMMA (Euro Mediterranean Music Academy) və ya Avropa Aralıq Dənizi Musiqi Akademiyası musiqi diplomatiyası və təhsili üzrə qeyri-kommersiya qlobal çatır təşkilatı, Aralıq dənizi və Orta Şərq regionlarında orta musiqi maraqları və sülhün təbliği ilə bir araya gəlmiş ali təhsil müəssisələri, universitetlər və xeyriyyəçi fondlar şəbəkəsidir. Milli qurumlar və beynəlxalq təşkilatlar ilə birgə əməkdaşlıq sayəsində EMMA dünya şöhrətli sənətkarların konsertlərdə, ustad dərslərində, seminarlarda və gənc ifaçıların peşəkarlıq səviyyəsini artırılması üçün düzənən digər təlim proqramlarında iştirakını təşkil edir, bu yolla da sülh quruculuğu işinə öz töhfəsini verir.

Təşkilatın prezidenti tanınmış İtaliya dirijoru Rikkardo Mutidir. Sülh üçün EMMA rəsmi olaraq, UNESCO-nun rəhbərliyi və Avropa Şurasının himayəsi ilə Varşavada, Nobel Sülh mükafatı laureatlarının 13-cü dünya sammitində fəaliyyətə başlayıb. EMMA Aralıq Dənizi və Orta Şərq regionunun tanınmış musiqiçilərini və mədəniyyət x-

dimlərini gənc istedadlarla Sülh uğrunda musiqili dialoqda bir araya gətirərək, Sammit boyunca bir sıra konsertlər təşkil edib.

Nəhayət, EMMA Azərbaycana da gəldi. Həm də gənc və istedadlı dirijorumuz Əyyub Quliyevlə yaradıcılıq tandemində. Üzeyir Hacıbəyli Festivalının beşinci günü Müslüm Maqomayev adına Dövlət Filarmoniyasında Avropa və Aralıq Dənizi Musiqi Akademiyasının - EMMA (Euro Mediterranean Music Academy) təqdimatı ilə Ü.Hacıbəyli adına Dövlət Simfonik Orkestrinin müşayiəti və bir sıra beynəlxalq müsabiqələr laureatı, Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Bəlet Teatrının dirijoru Əyyub Quliyevin idarəsi ilə pianoçu, Kici Musiqi Akademiyasının professoru Mikele Kampanellanı, klarnetçi, Dəməşqdə kamera musiqisi festivalının bədii rəhbəri Kinan Azmehin və violınçalan, Estoniyada Beynəlxalq Kamera Musiqisi Festivalının təşkilatçısı Mina Yarinin ifasında L.V.Bethovenin, K.Azmehin, Q.Qarayevin və P.Tiluanin əsərləri səsləndi. Konsertdən öncə çıxış edən akademiyanın təsisçisi və prezidenti Paolo Petroçelli Azərbaycanın hər cəhətdən fərqli və maraqlı ölkə olduğunu, bu layihənin gerçəkləşməsinə musiqinin tərcüməyə etiyac duymadığını, müxtəlif xalqları, millətləri birləşdirən bir dəyər olduğunu söylədi.

Paolo Petroçelli:

– Bakı özünəməxsus zəngin mədəniyyətin üzərində yüksəlmiş, gələcəyə baxan, dinamik şəhərdir. Paytaxtınız beynəlxalq tədbir və layihələrin keçirilməsi üçün ideal məkandır. Üzeyir Hacıbəyli Festivalının peşəkar təşkilatçılığı və musiqiçilərin səviyyəsi mənə heyran edib. Dirijor Əyyub Quliyev və Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri üç müxtəlif solistlə ustalıqla işləyərək mürəkkəb proqramın öhdəsindən məharətlə gəldilər. Məncə, salondakı dinləyicilər də bu fəvqaladə konserti qiymətləndirdilər. Düşünürəm ki, bu, Akademiyamızla Azərbaycan musiqiçiləri arasında dostluq və əməkdaşlığın hala yalnız başlanğıcıdır. Mən böyük səbirsizliklə ölkələrimiz arasında daha irimiyaslı layihələrin baş tutacağını gözləyirəm.

Əyyub Quliyev:

– Hamımız bu möhtəşəm layihəyə çoxdan hazırlaşırıdım. Dahi Üzeyir bəy 130 illik yubileyinə həsr olunmuş belə bir festivalda bu proqramın yer alması hər birimiz üçün çox əhəmiyyətli və məsuliyyətli idi. Bu Akademiyanın əsas qarargahı İtaliyada yerləşməsinə baxmayaraq, böyük bir missiya ilə dünyanın bir sıra ölkələrində "Musiqi sülh uğrunda" devizi altında layihələr həyata keçirir. Akademiyanın üzvləri arasında çox görkəmli musiqiçilər var. Onlar bu layihələrdə məmnuniyyətlə iştirak edir, həm ustad dərsləri keçirirlər, həm də böyük konsert proqramları ilə çıxışlar edirlər. Sevindirici haldır ki, Akademiyanın layihələrindən biri bu dəfə Azərbaycanda baş tutdu. Bundan əvvəl İtaliyanın özündə, ərəb ölkələrində, Maltada, Amerika və Latin Amerikasına qitələrdə belə layihələr gerçəkləşdirilib. Layihələrin məkanı kimi çox zaman böyük tarixi keçmiş olmaqla yanaşı, bu gün konflikt bölgəsi kimi tanınan ölkələr də seçilir. Biz də, təəssüf ki, ərəzində Dağlıq Qarabağ münəqişəsi törədilmiş ölkəyə, ona görə də fakt Akademiyanın rəsmilərini biganə qoya bilməzdi. Akademiyanın prezidenti bu məsələnin mağzi ilə daha dərinədən tanış olanda sonsuz təəssüfünü bildirərək, başımıza gətirilən haqsızlığın tezliklə aradan qaldırılmasının vacibliyini qeyd etmişdi. Demişdi ki, bu layihəni bu dəfə məhz Azərbaycanda gerçəkləşdirməliyik ki, musiqi arenasını ədalət arenasına çevrilsin, dünya Azərbaycanın haqq səsinə bir daha yeni bir xassədə eşitsin. Bu baxımdan layihənin bizim üçün əhəmiyyəti ikiqat artmış oldu. Çox şadam ki, təşkilatçılar konsertin dirijorluğunu mənə həvalə etdilər. Konsertdə iştirak edən musiqiçilərin üçü də öz ölkələrində və dünya musiqisində kifayət qədər böyük nüfuzə olan ifaçılardı. Onların müxtəlif ölkələrin mədəniyyətlərini təmsil etmələri, ən tolerant, multikulturalizmin ən yaxşı dəyərləri olan

ölkələrdən biri kimi tanınan Azərbaycan musiqiçiləri ilə birlikdə çıxış etmələri layihənin məramını daha da sərrastlaşdırırdı.

Birgə yaradıcılıq layihələrindən biri də Türkiyədən gəlmiş dirijor Hakan Şensoy ilə Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinin konserti oldu. Beynəlxalq Rovere D'Oro müsabiqəsinin laureatı, İTİ Türk Musiqisi Dövlət Konservatoriyasının dosenti Hakan Şensoy ilə birlikdə ölkəmizə klassik gitara ifaçısı Sinan Erganın da təşrif buyurmuşdu. Üzeyir Hacıbəylinin "Arazbarı" ilə başlayan konsert proqramı Musa Mirzəyevin "Böyük ustada ithaf", Balnur Kadirbəklin Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş "Türk Akademik musiqisinin banisi", A.Vivaldinin, H.Şensoyun, A.Piazzollanın, A.Durdağın əsərləri ilə davam etdi. Dirijorun salonda aylaşib öz əsərini dinləyən qocaman bəstəkar Musa Mirzəyevə göstərdiyi ehtiram isə bütün tamaşaçıların qəlbinə rıqqətə gətirdi. Belə ki, Hakan bəy "Böyük ustada ithaf"ı bitirəndən sonra alqışlanarkən əsərin partiturasını başı üstə qaldırdı. Səhnədən düşərək, salonda aylaşmış bəstəkarın yanına gəldi və onun əllərindən öpdü. Uğurla keçən, bir neçə əsərin "bis üçün" ifa edildiyi konsertdən sonra Hakan Şensoy konsert və festival ilə bağlı təəssüratını bizimlə bölüşdü:

– Beşinci dəfədir ki, Azərbaycanda çıxış edirəm. Amma Üzeyir bəyın şərafinə keçirilən festivala ilk dəfə qatıldım. Mənim üçün ən mühüm olanı qan qardaşlarımla, arkaadaşlarımla birlikdə çıxış etməkdir. Konsertdə həm Azərbaycan, həm Türkiyə, həm də dünya bəstəkarlarının əsərləri səsləndi. Bundan gözəl nə ola bilər? Mən

Türkiyədə də Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini ifa edirəm, idən-ila onların sayını artıraram. Builki planıma Fikrət Əmirovun "Nizami" simfoniyasını, Vəlif Adıgözəlovun "Bayram süitəsi" də daxilidir.

MUSIQI ZİYAFƏTİ VƏ...

Solo və ya duet konsertlərinə yığcam, məhərrəm mühitdə qulaq asmaq ayrı bir zövqdür. Kamera və Orqan Musiqisi Zalında çıxış edən ifaçılar - pianoçu, Xəzər Universitetinin "Musiqi və incəsənət" kafedrasının müdiri Zülfiyyə Sədixova və kanadalı violon ifaçısı, bir gün əvvəl Xəzər Universitetində ustad dərsi keçən Oleq Poxanovskinin həm ayrılıqda, həm də duet şəklində ifaları son dərəcə təsirli idi. Onların çalqısında texniki və yaradıcı yanaşma tam harmonik, üzvi vahətdə üzə çıxdı. Bir sözlə, musiqiçilərin sevgisi və ustalıq sayəsində violon və piano alətlərinin imkanları özlərini tam ifadə etməsi oldular. Hər iki ifaçı sadəcə çalmaqdan daha çox sanki barmaqlarını toxundurduqları alətə çevrilmişdilər. Beləliklə də əsl musiqi ziyafəti effekti yaranmışdı. Musiqiçilərin ifasında Brams və loaximin, Q.Qarayevin, Piazzollanın, Sibeliusun, Sviridovun, Çaykovskinin, Batsininin, Sarasatenin, A.Məlikovun, Kreyslerin, Ornskinin, Montinin, Kröllun, Moskovskinin, Bramsın, A.Babirovun, C.Hacıyevin, Listin, Şopenin, Debüssinin bir-birindən gözəl bastaları layiqli tərzdə ifa olunaraq rəğbət dolu alqışlar qazandılar.

ESTON CİDDİLİYİ

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində festivalın estoniyalı qonağı Tanel Joametsin təqdimatında fortepiano musiqisi gecəsi musiqiçinin fərqli səhnə mədəniyyəti, dinləyiciləri ilə ciddi davranışı və ifaçılıq ustalıqları ilə seçildi. Q.Qarayevin 3 pyesini, Raxmaninovun 3 etüdü, Tubinin "Şimal şəfağı" sonatasını, Skryabinin 3 sayılı sonatasını, Qriqin 6 lirlik pyesini ifa edən Joamets hər ifadan əvvəl bəstəkarlar və əsərlər haqqında, əsərlərin yazılma şəraiti barəsində məlumat verməyi də lazım bildi. Həmyerlisi E.Tubinin Şimal şəfağının təəssüratı altında bəstələdiyi sonatani ifa edəndə musiqiçi dinləyici mədəniyyətinə xüsusi həssaslığını gizlədə bilmədi. İsti Bakı axşamında "Şimal şəfağı" sonatası isə maraqlı təəssüratlar doğurdu. Bir çox müsabiqələrin laureati, Estoniya Musiqi Akademiyasının müəllimi T.Joamets bizimlə konsertsonrası ünsiyyətində təəssüflə etiraf etdi ki, ölkəmiz haqqında heç bir məlumata malik deyil, bəstəkarlardan yalnız Qara Qarayevin adını bilir, Bakıya bu ilk gəlişidir. İlk təəssüratı hala ki, yalnız paytaxtımızın tarixi və modern gözəlliyini ötirə də olsa görüb-sezməklə və zaldakı dinləyiciləri müşahidə etməklə məhdudlaşdı.

Beynəlxalq müsabiqələrin laureatı, Monreal Universitetinin professoru, Kanadanın Manitoba Universitetinin müəllimi Oleq Poxanovski:

- Şəhəriniz, adamlarınız və festival haqqında təəssüratım çox gözəldi. Bura gələndən əvvəl mədəniyyətiniz və bu festival haqqında da müəyyən məlumatım var idi. Bilirdim ki, qədim tarixə, zəngin mədəniyyətə, klassik musiqinin ənənələri olan bir ölkəyə yollanıram. Azərbaycan musiqisinin sırf özünəxas siması var. Və bu cəhət musiqinin bütün janrlarında üzə çıxır. Bakıda olduğum iki gün müddətində az da olsa, dinlədiyim xalq və bəstəkar əsərlərinizin, ifaçılarınızın tərzinə əsasən bunu əminliklə deyə bilərəm. Ən əsası isə sizin musiqi mədəniyyətiniz təkrarsızdır. Onu başqa bir musiqi ilə səhv salmaq mümkün deyil...

Bəstəkarlar İttifaqının katibi, Əməkdar incəsənət xadimi, professor Zəfərrə Zəfərova:

- Fəxrəddin Kərimovun gözəl təhsili var, Moskva və Peterburq konservatoriyalarını bitirib, ensiklopedik biliyə malik insandır. Bu gün bizim ən yaxşı dirijorlarımızdan biridir. O, bir çox ölkələrdə çıxış edib, Türkiyədə çalışıb. Azərbaycan və dünya musiqisini gözəl bilir. Bu gün orkestrlə çox gözəl tandem yarandı. Sanki illərdə birlikdə çalışırlar. Orkestr dirijoru eşidirdi, onun ardınca gedirdi. Düzdür, festivaldakı bütün konsertləri izləmək mümkün deyil, çünki eyni vaxtda bir neçə səhnədə tədbir keçirilir. Amma, mənə, məhz bu konsert VII Beynəlxalq Musiqi Festivalının ən gözəl, ən fərqli konsertidir. O ki qaldı Üzeyir bəyə, o – bizim fenomenimizdir. Üzeyir bəyin Azərbaycan tarixində elə böyük xidmətləri var ki, onun şərafinə qeyd edilən bayramı Milli Musiqi günü yox, bütövlükdə Milli Mədəniyyət günü adlandırmaq da olardı!

Festivala gəlincə, deyim ki, iki gün əvvəl Liyepaya orkestrinin ifasını dinlədim. Latviyadan gəlmiş orkestrin çıxışını da, sənət dostum Yalçın Adıgözəlovun orkestr ilə birgə anlaşmasını da çox bayəndim. Sizin çox gözəl dirijorlarınız var.

Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş VII Beynəlxalq Musiqi Festivalına qatılan növbəti böyük kollektiv isə Gürcüstanın Z.Palişvili adına Tbilisi Dövlət Opera və Balet Teatrının kamera orkestri idi. Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi, dirijor **Fəxrəddin Kərimovun** idarəsi ilə orkestr D.Şostakoviçin, M.Bruhun,

J.Sukun əsərlərini, C.Rossininin "Moisey Misirdə" operası mövzusunda Paqanininin variyasiyalarını ifa etdi. Avanaqard və Azərbaycan musiqisevərinə az tanış olan, yaxud ümumiyyətlə, tanış olmayan əsərləri ifa edən orkestr ilə bizim dirijorun tam qarşılıqlı anlayışa söykənən ifası dinləyicilərə əsl musiqi zövqü yaşatdı.

BÜLBÜLSAYAĞI ANŞLAQ

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi
Azərbaycan Milli Konservatoriyası
BEYNƏLXALQ MUĞAM MƏRKƏZİ

Dahi Üzeyir bəy Hacıbəylinin 130 illik yubileyinə həsr olunmuş "BÜLBÜLSAYAĞI" musiqi layihəsinin təqdimatı

Müşayiət edirlər:
Badii rəhbər: **Ələkbər Ələkbərov** - tar
Elşən Mansurov - kamança
Mahmud Salah - qaval
Pərviz Əlkrəmoğlu - balaban
Nərgiz Əliyeva - fortepiano

Anar Şuşalı

“Festivalın bütün konsertləri sənətsevərlərin diqqəti ilə müşayiət olundu. Təəssüratını paylaşmaq istədiyimiz növbəti konsert barədə ayrıca yazı yazmalı olsaydıq, yəqin ki, onu elə belə də adlandırardıq: “Bülbülsayağı anşlaq”. Beynəlxalq Muğam Mərkəzində “Bülbülsayağı” musiqi layihəsi adı altında baş tutan konsert zamanı salonda nəinki oturmağa, hətta ayaq üstə dayanmağa da yer qalmamışdı.

Bu fakt isə Əməkdar artist Anar Şuşalının (Hüseynli) təqdimatında "Sevgili canan", "İntizar", "Qara tellər", "Mahur-hindi", "Apar-dı sellər Saranı", "Gilənar" və s. kimi romansların, xalq və bəstəkar mahnılarının, təsniflərin, ümumilikdə, 15 əsərin necə qarşılandığını təsəvvür etməyi xeyli asanlaşdırır - tenor ifaçı ilə salon arasında ya-

ranmış vahətdə, tam bir dinləmə və qavrama ehtizazından kənarda qalan olmadı desək, yanılmazdır. Konsertin əvvəlində çıxış edən Milli Musiqi Konservatoriyasının rektoru, professor, "Şöhrət" ordenli bəstəkar, "Bülbülsayağı" layihəsinin rəhbəri Siyavuş Kərimi Anar Şuşalının ifaçılıq məharətindən və Bülbülün ifaçılıq texnikası ənənəsinin təkrarsızlığını qoruyub-saxlamağın önämindən danışıdı. Konsertdə iştirak edən Azərbaycanın Rusiyadakı fəvqaladə və səlahiyyətli səfiri Polad Bülbüloğlu isə konsert bitincə bu ifaların onu uşaqlıq vaxtlarına qaytardığını vurğuladı və Bülbül adına layiqli töhfəyə görə layihə iştirakçılarında dərin minnətdarlığını bildirdi.

Milli Musiqi Konservatoriyasının rektoru Siyavuş Kərimi:

- Bu gün bu gözəl Muğam Mərkəzində çox gözəl musiqi səsləndi. Anar Şuşalı biza gözəl ifa ərməğan etdi. Üzeyir bəyin 130 illiyinə həsr edilmiş builki festival çərçivəsində ən gözəl konsertlərdən biri baş tutdu - Bülbül sənəti ötən əsrin 50-ci illərindən bu günümüzdə gəlib-çatdı. Konsert mənə elə gözəl təsir etdi ki, salonda olmayan insanları fikirləşəndə onların əvəzinə kefim pozulur...

Əməkdar artist Anar Şuşalı:

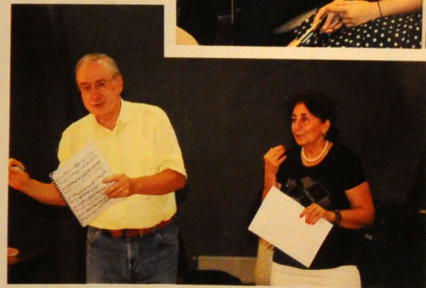
- Siyavuş Kərimi ilə uzun müddət Rafiq Babayev adına səs yazma studiyasında, daha sonra konservatoriyada birlikdə çalışmışımız və onun mənim imkanlarıma, səs diapazonuma bələd olması nəticədə belə bir layihənin meydana çıxmasına imkan verdi. Və özümüzdə borc bildik ki, bu layihənin dinləyici auditoriyasını genişləndirək. Ona görə çox şadam ki, bugünkü konsert baş tutdu.

Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində ustad dərsləri keçən **Mina Yarvi** ilə **Mikele Kampanellanın** ölkəmizin ən mötəbər konsert sahnələrindən birində çıxışı, eləcə də Kinan Azmehin maraqlı bastasının müəllifin ifasında təqdimatı yadda qaldı. Konsert dinləyicilərə musiqinin dodekafoniyası, polifoniyası qanadlarında tələsdən intizara, düşüncədən sevinməyə və tantanaya kimi səyahət bəxş etdi. Beethovenin "Fortepiano və orkestr üçün 4 sayılı konserti", Tuluanın "Yanardağ" adlı 7 sayılı simfoniyası məhz bu təsirdə idi. Maraqlı faktlardan biri də görkəmli eston dirijoru Neyome Yarvinin nəvəsi olan Mina Yarvinin öz arzusu ilə Q.Qarayevin əsərinə müraciət etməsi oldu.

Q.Qarayev adına
Mərkəzi İncəsənət Məktəbi

Festivalın qonaqları

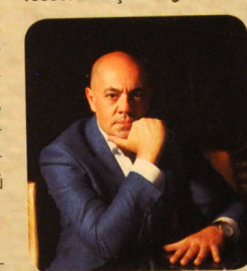
Hər hansı festival qonaqların gəlişi ilə süslüdür, onların çıxışları ilə cəlbedici, ev sahibləri ilə təşrif buyuranların sənət tandemi ilə maraqlıdır. Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş VII Beynəlxalq Musiqi Festivalının təşkilatçıları qonaqların sanbalına görə öyünə bilərlər. On gün ərzində Bakının müxtəlif sahnələrində qonaqların və yerli musiqiçilərin iştirakı ilə rəngarəng və maraqlı konsertlər verildi. "Rusiya saksofon kvarteti" (1), Liyepaya (Latviya) simfonik orkestri (2), Rusiya Akademik Böyük Teatrının Brass-kvinteti (3), Z.Palaşvili adına Tbilisi Dövlət Opera və Balet Teatrının Kamera Orkestri kimi kollektivlər, Mina Yarvi (4) (violin, Estoniya), Mikele Kampanella (5) (piano, İtaliya), Oleq Poxanovski (violin, Kanada), Kinan Azmeh (klarinet, Suriya), Hakan Şensoy (dirijor, Türkiyə), Tanel Joamets (piano, Estoniya), Sinan Erşahin (6) (gitar, Türkiyə), Fabrisio Festa (7) (dirijor, İtaliya), Tisiani Skandaletti (soprano, İtaliya) və Rikkardo Pyaçentini (piano, İtaliya) (8), Andrey Şibko (piano, Rusiya) (9) kimi ünlü isimlər Üzeyir festivalının iştirakçısı oldular.

Latviyanın Liyepaya Simfonik Orkestri nə az, nə çox, düz 132 yaşındadır. Desək ki, hələ XIX əsrdə, 1883-cü ildə təsis edilmiş bu kollektivi dünya simfonik musiqi aləmində tanımayan yoxdur, yanılmırıq. 2006-cı ildə Latviyanın yüksək dövlət mükafatına layiq görülüb, 2010-cu ildən milli orkestr statusu daşıyır. Repertuarı kimi qastrol coğrafiyası da çox genişdir.

Liyepaya Simfonik Orkestri bu il ilk dəfə Azərbaycan musiqisəvərləri qarşısında iki böyük konsert proqramı ilə çıxış etdi. Q.Qarayev

vin, K.Debüssinin, R.Ştrausun, F.Pulenkin, M.Musorqskinin, M.Ravelin əsərlərinin çalındığı hər iki konsertin dirijoru Azərbaycanın Xalq artisti Yalçın Adıgözəlov idi. Azərbaycanın geniş musiqisəvər auditoriyası Liyepaya orkestri ilə yenidən tanış olsa da, sevindirici haldır ki, böyük tarixə və sanballı repertuara malik bu orkestr Azərbaycan dirijoru ilə çoxdan tanışdır.

Azərbaycanın Xalq artisti, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının və Azərbaycan Milli Konservatoriyasının professoru Yalçın Adıgözəlov:

- Bizim üçün Üzeyir bəyin adını daşıyan festival bütün festivallardan önəmlidir. Təvazökarlıqdan uzaq olsa da, deməliyəm ki, Liyepaya orkestrinin çıxışı budəfəki festivalın kulminasiyasıdır. Bu orkestr festivala qatılan ən böyük kollektivdir. Şadam ki, onların Bakıdakı ilk çıxışı çox maraqla qarşılandı, özləri də Bakı dinləyicisinə, şəhərin özünə aşiq oldular. Zənnimcə, bu, Liyepaya orkestrinin paytaxtımızda son çıxışı olmayacaq. Orkestrin Bakıya səfərinin təşkilinə görə Heydər Əliyev Fonduna, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə, şəxsən cənab Əbülfəs Qarayevə, musiqi şöbəsində çalışan dostlarıma minnətdaram. Əgər bu konsertin uğurunda mənim də azacıq xidmətim varsa, özümü xoşbəxt hiss edirəm.

“Baku Canta Napoli”, yaxud muğamlarımız, Füzulinin qəzəlləri və italyalı bəstəkar...

“Avropada zahiri cizgilarimiz və temperament baxımından özümüzdə daha yaxın bildiyimiz xalq olan italyanların musiqi mədəniyyəti ilə Azərbaycan ifaçılıq məktəbimiz bu dəfə “Baku Canta Napoli” (“Bakı Neapolu oxuyur”) deyərkən eyni səhnəyə çıxdı. Beləliklə, köhnə tanışlar – Bakı ilə Neapol bir-birlərini yenidən “kəşf” etdilər.

Ü.Hacıbəyli adına Dövlət Simfonik Orkestrinin ifası və müşayiəti ilə, eləcə də bəstəkar və dirijor, bir neçə musiqi layihələrinin rəhbəri və məsləhətçisi, Bolonya Musiqi Akademiyasının müəllimi Fabrizio Festanın dirijorluğu altında debütləri 1997-ci ildə baş tutan və o vaxtdan qırxdan çox ölkədə konsertlər verən pianoçu və bəstəkar Rikardo Pyançentini ilə soprano vokalçı Tisiani Skandalettiden ibarət alterno duetinin və tenor, Xalq artisti Samir Cəfərovun ifasında Verdinin, Festanın, Donisetinin, G.Mirzəyevanın, Kurtisin, Ferillinin, Maggionun, Tostinin, Derakonun, Biksonun, Cannonun, Denzannın, Kapuanın, Rossininin prelüd, uvertür, mahnı, fantaziya və digər üslubda yazılmış əsərləri səsləndi. Layihənin gerçəkləşməsinin təşəbbüskarı və italyalı qohumumuz (bəstəkar və təşkilatçı Françesko Maco ilə bəstəkar Günay Mirzəyeva hazırda Almaniya yaşayan

a ilə cütlüyüdür – red.) F.Maco və Almaniya və İtaliyada təhsil almış G.Mirzəyeva söhbət zamanı S.Cəfərovun ifasında italyan bəstəsinin səslənməsini ölkələrimiz arasında dostluğun varlığı kimi qiymətləndirdiklərini dedilər. Onlar bildirdilər ki, 2013-cü ildən bəri Azərbaycanla İtaliya arasında bir sıra konsertlər təşkil etməkdədirlər və bu layihə də onlardan biridir. Ümumiyyətlə isə, musiqi yaradıcıları və təşkilatçıları kimi Avropa və Azərbaycan musiqisinin birləşməsi yönündə bir sıra konsertlər təşkil ediblər. 2013-cü ildə Ştutqartda baş tutan konsertdə Azərbaycan əsərlərinin alman musiqiçiləri tərəfindən ifasını buna misal göstərmək olar. Bundan öncə sonuncu dəfə müştərək konsert ötən il baş tutub. Azəri xanımın izdivac Françesko Maconun yaradıcılığında yeni səhifədə açılıb – o, muğamlarımız arasında Məhəmməd Füzulinin əsərlərinə musiqi bəstələyib.

Fabrisio Festa:

– Azərbaycanın harda yerləşdiyini bildirdim, amma ilk səfərimdir. Təəssürlərim aşıb-daşır. Təəssüf ki, məşqlərin sıxlığı səbəbindən şəhəri daha çox pəncərədən seyr etmək imkanım olub. Lakin deyə bilərəm ki, paytaxtın son dərəcə cəlbəedici. Məşqlərdən söz düşmüşkən, bu günlərdə elə bu səhnədə sizin bir ansamblın məşqinin şahidi oldum və ilk dəfə Azərbaycan milli musiqi alətlərinin səsinə eşitdim – bu səslər mənə heyran etdi. Festivalın səviyyəsi haqqında da yüksək fikirdəyəm.

İKİ ELMİ KONFRANS – MARAQLI FİKİR MÜBADİLƏSİ

Üzeyir Hacıbəyli adına VII Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində görkəmli bəstəkar, dirijor, pedaqoq, folklorşünas və əməkdar incəsənət xadimi Müslim Maqomayevin və dahi musiqi xadimi Üzeyir Hacıbəylinin 130 illik yubileyinə həsr edilən iki elmi konfrans da keçirildi.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında Üzeyir Hacıbəyliyə həsr edilən elmi konfransda Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq Artisti Firəngiz Əlizadə qonaqları salamlayaraq festival çərçivəsində keçirilən və görkəmli bəstəkara həsr edilmiş tədbirlərin əhəmiyyətindən söz açdı. O, dahi bəstəkarın yubileyinin qeyd olunmasını, xatirəsinə həsr olunmuş mərasimlərin, konsertlərin və festivalların keçirilməsini respublikamızın musiqi həyatında əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirdi:

Firəngiz Əlizadə:

– Üzeyir bəyin şəxsiyyəti, yaradıcılığı elə bir dəyərdir ki, nə qədər tədqiq etsək, nə qədər festivallar həsr etsək, yenə də onun adı ilə bağlı hansısa səhifələr, hansısa məqamlar açılmamış qalır. Onun böyüklüyü hər hansı tədbir, tədqiqat çərçivəsinə sığmır. Bunu təkcə biz demirik. Yaxın və Orta Şərqi ölkələrinin bir çox görkəmli musiqiçiləri yeri düşdükcə vurğulayırlar ki, Üzeyir bəy bütün türk dünyasının milli peşəkar musiqisinin banisidir. Bu gün onun adı ilə bağlı istənilən üslubda təşkil edilən konsert və ya başqa bir tədbirdə Üzeyir bəyin şəxsiyyətinin nüfuz ediciliyi, yaradıcılığının çoxşaxəliliyi daha qabarıq görünür. Təsədüfi deyil ki, o, keçmiş SSRİ-nin ilk musiqiçi deputatı olub. Prokofyevin, Şostakoviçin musiqisinin müəyyən mərhələlərdə qadağan olunduğu vaxtlarda Üzeyir bəyin musiqisi hər yerdə səslənərək keçmiş SSRİ vətəndaşlarının musiqi zövqünün formalaşmasında öz rolunu oynayıb. Və yaxud da, təkcə onu demək kifayətdir ki, “Leyli və Məcnun” kimi dünyada 100 ildən çox repertuarda olan, hər il teatr mövsümünün açılışını rövnaqlandıran ikinci bir opera yoxdur. Və təbii ki, Üzeyir bəyin adı ilə bağlı olan bu festival dünya musiqi prosesinin yeni dövrünün ən nüfuzlu, maraqlıdır musiqi bayramlarından biridir. Yeddi ildən bəri hər il uğurla baş tutan festivalın programlarını təşkil edən əsərlərin və ifaçıların müxtəlifliyi də bunu sübut edir.

Bu il görkəmli bəstəkarın anadan olmasının 130 illiyi tamam olur. Bu münasibətlə ölkəmizin hər yerində silsilə tədbirlər keçirilir. Üzeyir Hacıbəyli bəstəkar, alim, yazıçı, publisist, ictimai və siyasi xadim kimi çoxşaxəli fəaliyyəti ilə yanaşı, Şərqi ilk operanın banisi kimi də məşhurdur. Dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin eyniadlı poeması əsasında hazırlanmış “Leyli və Məcnun” yalnız Azərbaycanın deyil, həm də Şərqi ilk operasıdır. Biz fəxr edirik ki, qoca Şərqi opera tarixi məhz bu əsərlə başlanıb. Bu şərəfli salnamədə ilk ad 22 yaşlı bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin ölməz ismidir.

İlk operanın uğurlarından ruhlanan Üzeyir bəy bir-birinin ardınca “Şeyx Sənan” (1909), “Rüstəm və Söhrab” (1910), “Şah Abbas və Xurşidbanu”, “Əsli və Kərəm” (1912), “Harun və Leyla” (1915) kimi milli operalar yazıb.

“Koroğlu” təkcə Azərbaycan mədəniyyətində deyil, dünya operalarının sırasında əzəmətlə dayanan parlaq nümunələrdən biridir. Bəstəkarın həyat yolu və yaradıcılığında söz açan Firəngiz Əlizadə diqqətə çatdırdı ki, ustad sənətkarlarımızın xatirəsi Bəstəkarlar İttifaqında daim anılır və müxtəlif xarakterli tədbirlər, konsertlər, konfranslar və anim mərasimləri ilə qeyd olunur.

Elmi konfransda Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi, əməkdar incəsənət xadimi, professor Zəmfira Qafarova “Üzeyir Hacıbəyli və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı” mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Zəmfira Qafarova görkəmli bəstəkarın Bəstəkarlar İttifaqının təşəkkül tapması, fəaliyyətinin səmərəli və əhatəli olması yönündəki böyük xidmətindən, dünya konservatoriyaya praktikasından ilk dəfə olaraq Şərqi kafedrasının banisi olmasından və ilk dəfə olaraq notlu orkestr yaratmasından söz açdı.

Daha sonra professorlar Rəna Məmmədova, Cəmilə Həsənova, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Ülker Talibzadə və bəstəkar-musiqişünas Nərgiz Şafiyeva Üzeyir Hacıbəyliyə həsr olunmuş müxtəlif məruzələrlə çıxış etdilər.

Konfrans həmçinin AMEA-nın müxbir üzvi, sənətsünaslıq elmləri doktoru, professor Zəmfira Səfərovanın müəllifi olduğu və macar dilində nəşr olunan “Üzeyir Hacıbəyli və onun görkəmli sələfləri” kitabının təqdimatı ilə də yadda qaldı.

Müslüm Maqomayev və Üzeyir Hacıbəyli. Milli peşəkar musiqimizin özülünü qoyan iki **dost və həmkar**. Onlar haqqında danışanda bu cəhətlər yeganə əmil olmalıdır.

Bəstəkarlar İttifaqında festival çərçivəsində keçirilən ikinci elmi konfrans Müslim Maqomayevin 130 illiyinə həsr olunmuşdu.

“Toplantıda Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq Artisti Firəngiz Əlizadə Müslüm Maqomayevin həyat yolu və yaradıcılığında danışaraq diqqətə çatdırdı ki, Müslüm Maqomayev xalqımızın musiqi mədəniyyəti tarixində misilsiz xidmətləri olan incəsənət xadimi kimi tanınır və o, Azərbaycan peşəkar musiqili teatrının banilərindən biri olmaqla yanaşı, həmçinin yüksək sənətkarlığı və əsl mənada novatorluğu ilə fərqlənən milli sənət ruhunu özündə əks etdirən bəstəkar kimi tarixə düşüb.

Konfransda əməkdar incəsənət xadimi, professor Həcar Babayevanın “Məslək dostları” mövzusunda məruzəsi dinləndi. Məruzəçi Müslüm Maqomayevin “Şah İsmayıl” və “Nərgiz” operalarından bəhs edərək bildirdi ki, Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayev dostluğu hər iki sənətkarın yaradıcılığının fərdi və eyni zamanda paralel inkişafına zəmin yaradıb.

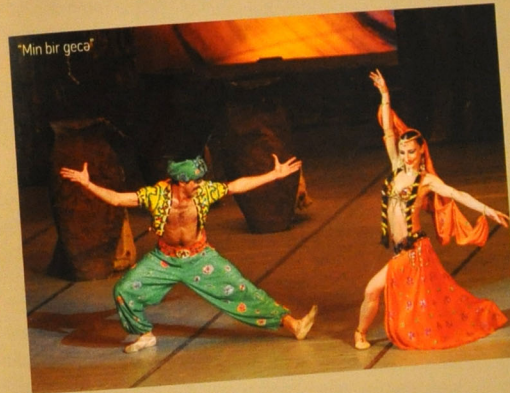
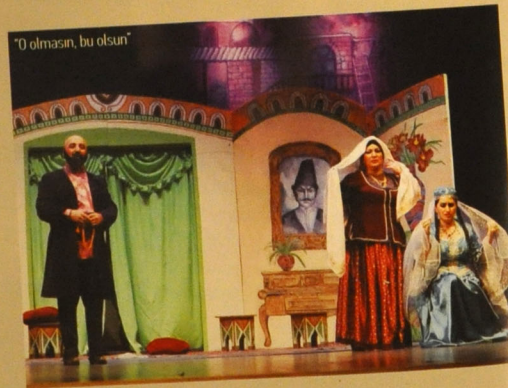
Daha sonra Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının baş rejissoru, Xalq artisti Hafiz Quliyevin “Müslüm Maqomayevin “Şah İsmayıl” operasının quruluşu haqqında”, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Səfərovanın “Müslüm Maqomayev. Zamanın səddini aşmış bəstəkar (arxiv materialları əsasında)” mövzularında məruzələri dinləndi. Tədbir maraqlı fikir mübadiləsi ilə başa çatdı.

ÜZEYİR BƏYİN YARADICILIĞINDA ONUN SƏHNƏ ƏSƏRLƏRİ DAHA ÇOX ŞÖHRƏT QAZANIB

Festival günlərində paytaxtın hər iki musiqili teatri - Opera və Balet Teatri ilə Musiqili Teatr repertuarlarındakı "Leyli və Məcnun" operasını, "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun" və "Ər və arvad" tamaşalarını təqdim etdilər. Opera və Balet Teatrının truppası festival çərçivəsində daha iki tamaşa ilə də çıxış etdi - Üzeyir məktəbinin layiqli davamçısı Fikrət Əmirovun möhtəşəm "Min bir gecə" baleti və Cakomo Puccininin "Manon Lesko" operası ilə. İkinci əsərin təqdimatı operanın konsert versiyasının premyerası kimi də əlamətdar oldu.

Üzeyir bəy dövrünün ən layiqli maarifçisi, başqa sözlə, əsl ziyalı olaraq, musiqi sahəsindəki istedadının şüurlara mütərəqqi təsir göstərəcək ən qısa yolunun teatr səhnəsi olduğunu dark edən seçilmişlərdən idi. Kütləyə enmədiyi, onu öz ardınca apardığı üçün bəstəkarın opera, musiqili komediya və operetallarının süljetləri, personajları, dialoqları, replikaları, musiqi parçaları yarandığı zamanı qabaqladığı üçün onlara maraqlı, hörmət və məhəbbət müəyyən bir zaman kəsiyinin aktuallığında qala bilməzdi və qalmayıb. Üzeyir bəyin səhnə əsərlərinin mədəniyyətimiz, incəsənətimiz üçün kəsb etdiyi bütün digər müstəsna məziyyətlərdən başqa biri də odur ki, onların əksəriyyətinin ekran versiyası olduğuna və televiziya ilə dəfələrlə nümayişlənməsinə baxmayaraq, sənətsevərlər bu əsərləri məhz teatr səhnəsindən seyr etməkdən də vaz keçməzlər. Bu isə teatra getmək mədəniyyətinin ölədiyi müasir zamanda son dərəcə müsbət haldır. Solistlər üçün isə Üzeyir bəyin əsərləri bir növ özünütəsdiq məktəbidir. Leyli, Məcnun, Gülçöhrə, Əsgər, Süleyman bəy, Məşədi İbad, Sənəm obrazlarının öhdəsindən gələn sənət adamları üçün ümumxalq məhəbbəti əbədi təmin olunur. Bu, Azərbaycan mədəniyyətinin, konkret olaraq, milli teatr sənətinin yazılmamış qanunlarından biridir.

Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş VII Beynəlxalq Musiqi Festivalında gənclər də unudulmamışdı. Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Muzeyində Azərbaycanın gənc klassik musiqi ifaçılarının konserti keçirildi. Bu faktın özü çox maraqlı assosiasiyalar doğurur. Muzey - yəni keçmiş yaşadan məkan və gənclik - yəni üzü gələcəyə doğru gedən nəsil. Azərbaycanın gənc ifaçıları, adları hələ geniş tamaşaçı kütləsinə tanış olmayan beş cavan - Zibə Rəcəb-

li (violin), Məmməd Rəcəbli (klarnet), Məhərrəm Hüseynli (bariton), Fatimə Cəfərzadə və Dilarə Əliyeva (hər ikisi soprano) Qara Qarayevin, Sergey Prokofyevin, Georgi Sviridovun, Arif Məlikovun, Alfred Şnitkenin əsərlərini ifa etdilər. Olsun ki, onların qarşısında çıxış etdiyi auditoriya bir muzey salonuna sığacaq qədər kiçik idi. Amma olsun! Əvazında onları gələcəyə aparacaq Üzeyir Hacıbəyli dühəsi intəhasız və üzü yüksəlişə doğrudur!

Musiqişünas Xatirə Həsənzadə:

- Festival, əslində dialoqdur. Bu dialoqa gənclərin qoşulması daha da gözəldir. Çünki bugünkü gənclər bizim dövrün gəncliyindən fərqli olaraq, yüksək texnologiyalar əsərində yaşayırlar, onların aylanca, əsudə vaxt seçimi gənişdir. Gənc dinləyicilər kimi gənc klassik musiqi ifaçılarının da çox olması bir musiqişünas kimi mənə çox sevinir. Konsertdə, onlar necə də rəngarəng və sanballı proqramla çıxış etdilər. Gələcək onlarındır. Mən əminəm ki, növbəti festivallarda onların böyük salonlardakı çıxışları gurultulu alqışlarla qarşılanacaq.

... VII festival bir tədbir kimi tarixə köçdü, maraqlı konsert proqramları və çıxışlarla xoş təəssüratə çevrilib yaddaşlarda məskən saldılar. Hələ neçə-neçə Üzeyir Musiqi Bayramı olacaq. Çünki xalqların tarixində elə şəxsiyyətlər var ki, onların mənavi varlığı mənsub olduğu, adını ucaldığı xalqın ömrü qədərdir. Üzeyir bəy də XX əsrdə Azərbaycan xalqının qismətinə düşmüş belə böyük şəxsiyyətlərdəndir.

Qazaxıstan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Qazaxıstan Dövlət Mükafatı laureatı Balnur Kızırbek:

- İstənilən festival - bayramdır. Üzeyir Hacıbəylinin adını daşıyan festival isə ikiqat, üçqat bayramdır. Əgər 100 il əvvəl Üzeyir bəyin etdikləri olmasaydı, bu gün təkcə Azərbaycan akademik musiqisi deyil, qazax, özbək, türkmən, türk musiqisi də olmazdı. Üzeyir bəy təkcə Azərbaycan klassik musiqisinin "bəşi" başında durmayıb. Bu gün dünyada türk xalqlarının bəstəkarlıq məktəbinin uğurlarının təməlinə Üzeyir bəyin əməyi şəxsizdir. Qazaxlar demişkən, qoy onun ruhu bizim köməyimiz olsun! ✦

Gülçəhan Mirməmməd,
Samirə Behbudqızı,
Mehpara Sultanova